

62010CJ0578

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 26. aprīlis (*1)

“EKL 18. un 56. pants — Mehāniskie transportlīdzekļi — Tāda lietošana nodota privāta mehāniskā transportlīdzekļa izmantošana dalībvalstī, kas ir reģistrēts citā dalībvalstī — Šā transportlīdzekļa aplikšana ar nodokli pirmajā dalībvalstī, uzsākot tās lietošanu valsts ceļā satiksmē”

Apvienotās lietas no C-578/10 līdz C-580/10

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlande) iesniedza ar lūgumiem, kas pieņemti 2010. gada 12. novembrī un kas Tiesā saņemti attiecīgi 2010. gada 6., 8. un 9. decembrī, tiesvedībā

Staatssecretaris van Financiën

pret

L. A. C. van Putten (C-578/10),

P. Mook (C-579/10),

G. Frank (C-580/10).

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [K. Lenaerts], tiesneši R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta] (referente), E. Juhāss [E. Juhász], T. fon Danvics [T. von Danwitz] un D. Švābi [D. Šváby],

ģenerālvokāle J. Kokote [J. Kokott],

sekretārs A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

ģemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

—

Nīderlandes valdības vārdā — C. M. Wissels un J. Langer, pārstāvji,

—

Somijas valdības vārdā — J. Heliskoski, pārstāvis,

—

Eiropas Komisijas vārdā — D. Maidani un L. Lozano Palacios, kuru ar R. Troosters, pārstāvji,

noklausījies ģenerālvokāles secinājumus 2011. gada 1. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

Līgumi sniegt prejudiciālu nolikumu ir par EKL 18. un 56. panta interpretāciju.

2

Šie līgumi ir iesniegti saistībā ar trīs tiesvedībām starp Staatssecretaris van Financiën (valsts sekretārs finanšu lietās) un attiecīgi L. A. C. van Putten, P. Mook un G. Frank par paziņojumiem par nodokli, kas bija adresēti šīm personām saistībā ar nodokļa par vieglajiem automobiļiem un motocikliem (turpmāk tekstā – “transportlīdzekļa nodoklis”) nenomaksāšanu, kas laikposmā izmantojot šādus transportlīdzekļus, kurus to rīcībā bez atlīdzības bija nodevušas citās dalībvalstīs dzīvojošas fiziskās personas.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3

Padomes 1988. gada 24. jūnija Direktīvas 88/361/EEK par Līguma 67. panta [šis pants ir ticis atcelts ar Amsterdamas līgumu] īstenošanu (OV L 178, 5. lpp.) 1. panta 1. punkts ir noteikts:

“Neietekmējot turpmākos noteikumus, dalībvalstīs atceļ kapitāla aprites ierobežojumus personām, kas ir dalībvalstu rezidenti. Lai sekmētu šīs direktīvas piemērošanu, kapitāla aprites klasifikācija saskaņā ar I pielikuma ietvertu nomenklatūru.”

4

Kā viens no Direktīvas 88/361 I pielikuma uzskaitētajiem kapitāla aprites veidiem šī pielikuma XI sadaļā ir norādīta personīgā kapitāla aprīte, kura tostarp ietver aizdevumus, dāvanas un mantojumus.

Valsts tiesības

5

1992. gada Likuma par vieglo automobiļu un motociklu nodokli (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, Stb. 1992, Nr. 709; turpmāk tekstā – “1992. gada likums”) 1. panta 1. punkts ir noteikts, ka par šiem privātajiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem tiek iekasēts transportlīdzekļu nodoklis.

6

Saskaņā ar 1992. gada likuma 1. panta 2. un 5. punktu transportlīdzekļa nodoklis ir maksājams, reģistrējot transportlīdzekli Nīderlandes transportlīdzekļu reģistrā. Tomēr, ja Nīderlandē nereģistrēts vieglais automobilis vai motocikls ir nodots fiziskās vai juridiskās personas, kas pastāvīgi dzīvo vai ir reģistrēta šajā dalībvalstī, rīcībā, šis nodoklis ir maksājams, uzskatot šo mehānisko transportlīdzekļa izmantošanu Nīderlandes autoceļu tīklā šā likuma izpratnē.

7

1992. gada likuma 5. panta 2. punkts ir paredzēts, ka nereģistrētu vieglo automobiļu vai motociklu gadījumā transportlīdzekļa nodoklis ir jāmaksā tai personai, kuras rīcībā mehāniskais transportlīdzeklis faktiski atrodas.

8

Atbilstoši 1992. gada likuma 9. panta 1. punktam vieglajam automobilim piemērojamā nodokļa likme ir 45,2 % no šā transportlīdzekļa neto kataloga cenas, ievērojot šajā tiesību normā norādītos samazinājumus un palielinājumus. Šī cena atbilst ražotāja vai importētāja Nīderlandes pārdotajiem pārdošanai gala patērētājiem ieteiktajai cenai, atskaitot pievienotās vērtības nodokli.

9

Attiecībā uz jauniem transportlīdzekļiem to neto kataloga cena tiek noteikta transportlīdzekļa numura zīmju izsniegšanas Nīderlandē dienā. Attiecībā uz lietotiem transportlīdzekļiem to neto kataloga cena tiek noteikta transportlīdzekļa pirmreizējās izmantošanas Nīderlandē vai ārpus tās uzsākšanas brīdī.

10

Tādu vieglo automobiļu vai motociklu izmantošanas Nīderlandes autoceļu tīklā uzsākšanas gadījumā, kas nav reģistrēti Nīderlandē un ir faktiski nodoti fiziskas vai juridiskas personas, kura pastāvīgi dzīvo vai ir reģistrēta šajā dalībvalstī, rīcībā, attiecīgajai valsts tiesiskajā regulājumā saistībā ar transportlīdzekļa nodokļa nomaksu ir paredzēta lietotiem transportlīdzekļiem atbilstošs neto kataloga cenas piemērošana.

11

Piemērojot šo nodokli lietotiem transportlīdzekļiem, tiek ņemts vērā iepriekšējās lietošanas laiks un nodokļa apmērs tiek samazināts par noteiktu procentuālo vērtību. Līdz 2007. gada 1. februārim šis nodoklis tika maksāts vienoti un galīgi, neparedzot atmaksas iespēju, pat tad, ja pēc zināma laika attiecīgais transportlīdzeklis Nīderlandes ceļu tīklā vairs netika izmantots.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

12

L. A. C. van Putten un P. Mook ir Nīderlandes pilsoņi. G. Frank ir Vācijas pilsonis. Pamatlietas aplūkoto faktisko apstākļu rašanās brīdī visas šīs personas dzīvoja Nīderlandē.

13

Pārbaudes laikā Belastingdienst (ieņēmumu dienests) ierēdņi konstatēja, ka atbildētāji pamatlietas, nenomaksājot transportlīdzekļa nodokli, Nīderlandes autoceļu tīklā ir vadījuši vieglos automobiļus, kas ir reģistrēti citās dalībvalstīs. Līdz ar to šīs personas tika brīdinātas, ka nākamajā pārbaudē tām var tikt izsniegts paziņojums par šā nodokļa samaksu.

14

Jaunas pārbaudes laikā tika konstatēts, ka saistībā ar atbildētājiem pamatlietas joprojām pastāv tāda pati situācija.

15

Līdz ar to attiecīgajām personām tika izsniegts paziņojums par nodokli attiecīgi EUR 5955 apmērā van Putten k-dzei, EUR 1859 apmērā – Mook k-gam un EUR 6709 apmērā – Frank k-dzei. Attiecīgo personu iesniegto sūdzību Belastingdienst noraidīja. Šī iestāde bērtībā uzskatīja, ka atbildētāji pamatlietās ir veikuši to transportlīdzekļu izmantošanu 1992. gada likuma 1. panta 5. punkta izpratnē un tādēļ, ņemot vērā šo transportlīdzekļu izmantošanu, tiem bija jānomaksā transportlīdzekļa nodoklis atbilstoši piemērojamajai likmei un šī likuma 9. pantā paredzētajai pilnajai nodokļa aprēķinā bēzei. Turklāt, tādēļ kādē attiecīgā paziņojumi par nodokli bija pieņemti pirms 2007. gada 1. februāra, nodoklis no atbildētājiem pamatlietās tika iekasēts, neņemot vērā konkrēto transportlīdzekļu izmantošanas ilgumu.

16

Tādēļ visu atbildētāju pamatlietās celtnās prasības tika atzētas par nepamatotām, tie iesniedza apelācijas sūdzību Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (Hertogenboshas apelācijas tiesa). Šī tiesa apmierināja atbildētāju pamatlietās izvirzētos prasījumus un līdz ar to atcēla Belastingdienst lēmumus, kā arī paziņojumus par nodokli. Attiecīgā tiesa uzskatīja, ka šie paziņojumi ir atzēstami par EKL 18. pantā paredzēto tiesību brīvī pārvietoties un uzturēties dalībvalsts teritorijā nepamatotu ierobežojumu.

17

Staatssecretaris van Financiēn par Gerechtshof te 's-Hertogenbosch visās attiecīgās lietās pieņemtajiem nolēmumiem iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Staatssecretaris van Financiēn bērtībā uzskata, ka attiecīgā pamatlietās aplēkoto situāciju gadījumā pastāvošie apstākļi ir saistēti tikai ar vienu dalībvalsti, proti, Nēderlandi, un tādēļ uz šīm situācijām nav attiecināms EKL 18. pants.

18

Iesniedzējtiesa norēda, ka Tiesai jau ir bijusi iespēja izvērtēt transportlīdzekļa nodokļa saderīgumu ar Savienības tiesībām, tomēr tas ir bijis saistēbā ar tēdām situācijām, uz kurām attiecas darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, ņemot vērā jēdārbības veikšanas brīvība vai arī pakalpojumu sniegšanas brīvība.

19

Savukērt pamatlētu gadījumā runa ir par tēdām Nēderlandē dzēvojošām fiziskajām personām, kuras šajā dalībvalstē privētām vajadzēbām ir izmantojušas citē dalībvalstē reģistrētu transportlīdzekli, kuru to lietošanā bez atlēdzēbas ir nodevušas šajā pēdējā minētajā valstē dzēvojošās fiziskās personas, kuras ar attiecīgajām personām vieno ēimenes vai draugu attiecēbas.

20

Šēdos apstākļos Hoge Raad der Nederlanden [Nēderlandes Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvēdēbu šajā sētrās lietās un uzdot Tiesai šēdus prejudiciēlus jautējumus:

Lietā C-578/10:

“Vai, ņemot vērā [EKL 18. pantu], Kopienu tiesības ir piemērojamas tēdai situācijai, kurā dalībvalsts iekasē nodokli par transportlīdzekļa pirmreizējās ekspluatēšanas tēs cēu tēklā

uzs?kšanu gad?jum?, ja šis transportlīdzeklis ir re?istrēts cit? dalībvalst?, to ir aizdevis š?s citas dalībvalsts rezidents un pirm?s minēt?s dalībvalsts rezidents to ir izmantojis braukšanai š?s pirm?s dalībvalsts teritorij??”

Liet? C-579/10:

“Vai, ?emot vēr? [EKL 18. pantu], Kopienu ties?bas ir piem?rojamas t?dai situ?cijai, kur? dalībvalsts iekas? nodokli par transportlīdzek?a pirmreizēj?s ekspluatācijas t?s ce?u t?kl? uzs?kšanu gad?jum?, ja šis transportlīdzeklis ir re?istrēts cit? dalībvalst?, to ir aizdevis š?s citas dalībvalsts rezidents un pirm?s minēt?s dalībvalsts rezidents to ir izmantojis priv?tiem braucieniem starp š?m div?m dalībvalst?m?”

Liet? C-580/10:

“Vai, ?emot vēr? [EKL 18. pantu], Kopienu ties?bas ir piem?rojamas t?dai situ?cijai, kur? dalībvalsts iekas? nodokli par transportlīdzek?a pirmreizēj?s ekspluatācijas t?s ce?u t?kl? uzs?kšanu gad?jum?, ja šis transportlīdzeklis ir re?istrēts cit? dalībvalst?, to ir aizdevis š?s citas dalībvalsts rezidents un pirm?s minēt?s dalībvalsts rezidents, kuram ir citas dalībvalsts pilsonība, to ir izmantojis priv?tiem braucieniem pirm?s dalībvalsts teritorij??”

21

Ar Tiesas priekšs?dēt?ja 2011. gada 1. febru?ra r?kojumu lietas no C-578/10 l?dz C-580/10 tika apvienotas rakstveida un mutv?rdu procesam, k? ar? sprieduma tais?šanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsv?rumi

22

Ar saviem jautājumiem, kuri ir j?izskata kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? v?las noskaidrot, vai, ?emot vēr? EKL 18. pantu, Savien?bas ties?bas ir piem?rojamas t?dai situ?cijai, kur? dalībvalsts iekas? nodokli par transportlīdzek?a pirmreizēj?s ekspluatācijas t?s ce?u t?kl? uzs?kšanu gad?jum?, ko ir veicis k?ds no t?s rezidenti, kurš ir p?rvietojies vai nu vien?gi valsts teritorij?, vai ar? attiec?g?s valsts teritorij? un v?l vienas citas dalībvalsts teritorij?, ja šo transportlīdzekli, kas ir re?istrēts cit? dalībvalst?, ir aizdevis š?s citas dalībvalsts rezidents.

23

Šaj? zi?? ir j?nor?da, ka pat tad, ja form?li iesniedz?jtiesa savos jautājumos ir l?gusi tikai EKL 18. panta interpret?ciju, š?ds apst?klis neliedz Tiesai sniegt valsts tiesai Savien?bas ties?bu interpret?ciju, kas tai var b?t noder?ga, izspriežot izskat?to lietu, neatkar?gi no t?, vai š? tiesa savos jautājumos uz to ir atsaukusies (šaj? zi?? skat. 2007. gada 8. novembra spriedumu liet? C-251/06 ING. AUER, Kr?jums, I-9689. lpp., 38. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

24

Atbilde uz uzdotajiem jautājumiem ir sniedzama, ?emot vēr? visus L?guma un atvasin?to ties?bu noteikumus, kuriem var b?t noz?me saist?b? ar izvirk?to problem?tiku (skat. 1985. gada 11. j?lija spriedumu liet? 137/84 Mutsch, Recueil, 2681. lpp., 10. punkts).

25

Turklīt ir jēmin, ka iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka pamatlietās izvērtējam? nodokļa kopējā summa no atbildētājiem pamatlietās tika pieprasīta, ne?emot vērā transportlīdzekļu faktiskās izmantošanas N?derlandes autoceļu tīklā ilgumu un nepastāvot atbildētāju iespējai lēgt atbrīvojumu no šā nodokļa vai t? atmaksu.

26

Līdz ar to uzdotie jautājumi ir jāsaprot tā, ka ar tiem ir paredzēts noskaidrot, vai Savienības tiesības ir interpretējamās tādējādi, ka tās nepieļauj tādā dalībvalsts tiesisko regulājumā, saskaņā ar kuru šīs dalībvalsts rezidenti, kuri ir aizņēmušies citā dalībvalstī reģistrētu transportlīdzekli no šīs citas dalībvalsts rezidenta, uzsākot šā transportlīdzekļa izmantošanu valsts autoceļu tīklā, pilnā apmērā ir jāsamaksā nodoklis, kas parasti ir maksājams, reģistrējot transportlīdzekli pirmajā dalībvalstī, neatkarīgi no šā transportlīdzekļa izmantošanas attiecīgās valsts autoceļu tīklā ilguma un nepastāvot tiesbūm saemt atbrīvojumu no šā nodokļa vai t? atmaksu.

Par kapitāla brīvu apriti

27

Attiecībā uz Savienības tiesību noteikumiem, kuri var būt piemērojami pamatlietās pastāvīgajiem apstākļiem, ir jānorāda, ka šajā lietā nodokļa uzlikšanas pamatā ir bijis nevis tas fakts, ka atbildētāji pamatlietās ir izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, bet gan tas, ka tie kā attiecīgās dalībvalsts rezidenti N?derlandes autoceļu tīklā ir izmantojuši citā dalībvalstī reģistrētu automašīnu, kas tiem ir bijusi aizdota.

28

Saistībā ar aizdevumu, kas ir īstenots dažāds dalībvalsts dzīvojošu pilsoņu starpā, vispirms ir jāizvērtē EKL 56. panta piemērojamība. Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, tā kā j?dziens “kapitāla aprite” šā panta 1. punkta izpratnē Līgumā nav definēts, par vērtīgu norādi ir atzīstama Direktīvas 88/361 I pielikuma pievienotā nomenklatūra, kaut arī šā direktīva ir tikusi pieņemta, pamatojoties uz EEK Līguma 69. pantu un 70. panta 1. punktu (EEK Līguma 67.–73. pants ir tikusi aizstāta ar EK Līguma 73.b–73.g pantu, kuri jaunajā redakcijā ir EKL 56.–60. pants), ?emot vērā, ka atbilstoši šā pielikuma ievada trešajai daļai tajā ietvertais saraksts nav izsmeļošs kapitāla aprites j?dziena apraksts (skat. it īpaši 2009. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-318/07 Persche, Krājums, I-359. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra; 2009. gada 17. septembra spriedumu lietā C-182/08 Glaxo Wellcome, Krājums, I-8591. lpp., 39. punkts; 2009. gada 15. oktobra spriedumu lietā C-35/08 Busley un Cibrian Fernandez, Krājums, I-9807. lpp., 17. punkts, kā arī 2011. gada 10. februāra spriedumu lietā C-25/10 Missionswerk Werner Heukelbach, Krājums, I-497. lpp., 15. punkts).

29

Tādējādi Tiesa jau ir nospriedusi, ka mantojumi un piešķirumi, kas ietilpst Direktīvas 88/361 I pielikuma XI sadaļā ar nosaukumu “Personīgā kapitāla aprite”, ir uzskatāmi par kapitāla apriti EKL 56. panta izpratnē, izņemot gadījumus, kad to būtiskās sastāvdaļas ir saistītas tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju (skat. 2011. gada 31. marta spriedumu lietā C-450/09 Schröder, Krājums, I-2497. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas pats ir arī saistībā ar “Aizdevumiem”, uz kuriem ir attiecināma tā pati iepriekš minētās direktīvas sadaļa.

30

Tādās situācijās kā pamatlietās ir acīmredzams, ka transportlīdzekļa īpašnieka un transportlīdzekļa lietotāja starpā pastāvošo tiesisko attiecību būtiskās sastāvdaļas nav saistītas tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju, lai arī pamatlietās izvērtojamais valsts tiesību noteikums ir attiecināms vienīgi uz Nīderlandes rezidentiem. Būtībā transportlīdzekļa nodoklis ir jomaks tiem šīs dalībvalsts rezidentiem, kuri izmanto transportlīdzekli valsts autoceļā, pat ja tie tikai neilgu laiku bezatlīdzības aizdevuma starpā šiem rezidentiem un citu dalībvalstu rezidentiem ietvaros izmanto transportlīdzekļus, kuri tiepat ir reģistrēti citās dalībvalstīs.

31

Turklāt ir jāizvērtē, vai katrā no pamatlietām pastāvošās tiesiskās attiecības – proti, pārobežu mēroga transportlīdzekļa bezatlīdzības nodošana lietošanā – var tikt kvalificētas kā kapitāla aprīte EKL 56. panta izpratnē un tostarp arī kā aizdevums, uz kuru attiecas Direktīvas 88/361 I pielikuma XI sadaļa.

32

Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka “Aizdevumi” iekļaujas šīs sadaļas piemērošanas jomā un nav nepieciešams precizēt to atlīdzības vai bezatlīdzības raksturu, nedz arī to konkrēto priekšmetu.

33

Tāpat arī attiecībā uz piešķirumiem Tiesai jau ir bijusi iespēja konstatēt, ka, lai noteiktu, vai uz to, ka dalībvalsts ir ieturējusi nodokļus par noteiktiem darījumiem, attiecas noteikumi par kapitāla brīvību aprīti, nav jānodala veiktie darījumi skaidrā naudā un darījumi, kuru pamatā ir materiālas lietas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Persche, 26. punkts).

34

Visbeidzot no mantojumu un novēlējumu iekļaušanas Direktīvas 88/361 I pielikuma XI sadaļā izriet, ka darbības bezatlīdzības raksturs pats par sevi vien neliedz atzīt to par kapitāla aprīti EKL 56. panta izpratnē.

35

Turklāt transportlīdzekļa bezatlīdzības nodošana lietošanā ir uzskatāma par priekšrocību, kurai ir zināma ekonomiskā vērtība, kas atbilst tādā pašā veidā īres transportlīdzekļa izmantošanas izmaksām uz tādā pašu laikposmu.

36

Līdz ar to, kā savu secinājumu 31. punktā norādījusi ģenerālvokāle, pārobežu mēroga transportlīdzekļa bezatlīdzības nodošana lietošanā ir uzskatāma par kapitāla aprīti EKL 56. panta izpratnē.

Par kapitāla brīvības ierobežojuma esamību un par to iespējamo pamatojumu

37

Vispirms ir jāatgādina, ka, atskaitot izņēmuma gadījumus, kas uz pamatlietām neattiecas, transportlīdzekļu aplīšana ar nodokļiem Eiropas Savienības līmenā nav saskaņota. Tādējādi dalībvalstis var brīvi īstenot savu nodokļu uzlikšanas kompetenci šajā jomā ar nosacījumu, ka

tiek ievērotas Savienības tiesības (skat. 2002. gada 21. marta spriedumu lietā C-451/99 Cura Anlagen, Recueil, I-3193. lpp., 40. punkts; 2005. gada 15. septembra spriedumu lietā C-464/02 Komisija/Dānija, Krājums, I-7929. lpp., 74. punkts; 2005. gada 15. decembra spriedumu apvienotajā lietā C-151/04 un C-152/04 Nadin un Nadin-Lux, Krājums, I-11203. lpp., 40. punkts, un 2006. gada 23. februāra spriedumu lietā C-232/03 Komisija/Somija, 46. punkts, kā arī 2006. gada 27. jūnija rīkojumu lietā C-242/05 van de Coevering, Krājums, I-5843. lpp., 23. punkts; 2008. gada 22. maija rīkojumu lietā C-42/08 İlhan, 17. punkts, un 2008. gada 24. oktobra rīkojumu lietā C-364/08 Vandermeir, Krājums, I-8087. lpp., 22. punkts).

38

Atbilstoši 1992. gada likumam Nīderlandē nereģistrētu vieglo automobiļu vai motociklu, kas ir nodoti šajā dalībvalstī pastāvīgi dzīvojošas personas rīcībā, gadījumā transportlīdzekļa nodoklis ir maksājams, ūsākot šo transportlīdzekļu izmantošanu Nīderlandes autoceļu tīklā. Šā nodokļa maksātāja ir persona, kura ir faktiskā attiecīgā transportlīdzekļa lietotāja.

39

Tā kā lietošanas tiesību nodošanas būtiskā sastāvdaļa ir iespēja lietot aizdoto objektu, ir jākonstatē, ka pamatlietas izvērtējamais valsts tiesiskais regulējums, nosakot Nīderlandes rezidentiem pienākumu nomaksāt nodokli, ūsākot citā dalībvalstī reģistrēta transportlīdzekļa izmantošanu Nīderlandes autoceļu tīklā, tai skaitā arī tad, ja to bez atlīdzības ir aizdevis citas dalībvalsts rezidents, nozīmē pārobežu mēroga mehānisko transportlīdzekļu bezatlīdzības nodošanas lietošanu aplikušanu ar nodokli.

40

Savukārt transportlīdzekļa bezatlīdzības nodošana lietošanā netiek aplikta ar šo nodokli, ja runa ir par Nīderlandē reģistrētu mehānisko transportlīdzekli. Šāda atšķirīga attieksme, kas katrreiz ir citādā kā atkarībā no valsts, kurā ir reģistrēts lietošanā nodotais transportlīdzeklis, tādējādi var padarīt mazāk pievilcīgu šo pārobežu kapitāla apriti, atturot Nīderlandes rezidentus pieņemt kādas citas dalībvalsts rezidenta piedāvāto šajā citā dalībvalstī reģistrēta transportlīdzekļa aizdevumu. Būtībā kapitāla aprites ierobežojumi attiecīgās tiesību normas izpratnē ir tādi dalībvalsts paredzēti pasākumi, kuri tās rezidentus var atturēt ūemt aizņēmumus vai veikt ieguldījumus citās dalībvalstīs (skat. 2000. gada 26. septembra spriedumu lietā C-478/98 Komisija/Belģija, Recueil, I-7587. lpp., 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

41

Tādējādi ar šādiem valsts tiesību aktiem tiek radīts kapitāla brīvas aprites ierobežojums EKL 56. panta 1. punkta izpratnē.

42

Tomēr ir jāizvērtē, vai šāda atšķirīga attieksme patiešām pastāv, un apstiprināt gadījumā – vai tā tomēr var būt saderīga ar kapitāla brīvu apriti reglamentējošajiem Līguma noteikumiem.

43

Saskaņā ar Tiesas judikatūru nediskriminācijas princips, kas ir nostiprināts EKL 12. pantā vai EKL 39., 43. vai 56. pantā, prasa, lai līdzīgā situācijā netiktu aplūkotas atšķirīgi un lai atšķirīgā situācijā netiktu aplūkotas vienādi (šajā ziņā skat. 2011. gada 20. janvāra spriedumu lietā C-155/09 Komisija/Grieķija, Krājums, I-65. lpp., 68. punkts un tajā minētā judikatūra).

Līdz ar to vispirms ir jāizvērtē, vai tādās apstākļos kā pamatlietās tādā Nīderlandes rezidenta situācijā, kurš Nīderlandes autoceļu tīklā izmanto šajā dalībvalstī reģistrētu transportlīdzekli, kas bez atlīdzības ir nodots tās lietošanai, ir objektīvi salīdzināma ar tādā Nīderlandes rezidenta situāciju, kurš tādās pašas apstākļos izmanto kādā citā dalībvalstī reģistrētu transportlīdzekli. Pieņemot, ka attiecīgā situācija ir salīdzināma, turpinājumā ir jāizvērtē, vai attiecīgā attieksme ir vienlīdzīga, vai arī atšķirīgās attieksmes gadījumā – vai šī atšķirīgā attieksme ir pamatojama ar kādu no primārajiem vispārīgo interešu apsvērumiem, un visbeidzot – vai attiecīgais pasākums atbilst samērīguma principam.

Šajā ziņā kaut arī ir tiesa, ka Nīderlandē reģistrēto transportlīdzekļu pašnieki jau ir nomaksājuši transportlīdzekļa nodokli, reģistrējot attiecīgo transportlīdzekli Nīderlandes transportlīdzekļu reģistrācijā, tomēr šos transportlīdzekļus principā ir paredzēts pastāvīgi lietot galvenokārt attiecīgās dalībvalsts teritorijā vai arī tie faktiski jau šādi tiek izmantoti.

Tiesa ir jau konstatējusi, ka dalībvalsts var piemērot reģistrācijas nodokli citā dalībvalstī reģistrētam transportlīdzeklī, ja ir paredzēts, ka šis transportlīdzeklis galvenokārt tiks pastāvīgi lietots pirmās dalībvalsts teritorijā vai tas faktiski jau šādi tiek izmantots (skat. iepriekš minētos spriedumus liet. Cura Anlagen, 42. punkts; liet. Komisija/Dānija, 75.–78. punkts; liet. Nadin un Nadin-Lux, 41. punkts, un liet. Komisija/Somija, 47. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus liet. van de Coevering, 24. punkts, un Vandermeir, 32. punkts).

Savukārt, ja šie nosacījumi nav izpildīti, citā dalībvalstī reģistrēta transportlīdzekļa saistībā ar citu dalībvalsti ir mazāka un attiecīgajam ierobežojumam tādējādi ir nepieciešams cits pamatojums (skat. iepriekš minētos spriedumus liet. Komisija/Dānija, 79. punkts, un liet. Komisija/Somija, 48. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus liet. van de Coevering, 26. punkts, un liet. Vandermeir, 33. punkts).

No lēmumiem par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka atbildētājiem pamatlietās bija jāmaksā pilna transportlīdzekļa nodokļa summa, jo tā tika aprēķināta, neņemot vērā attiecīgo transportlīdzekļu izmantošanas ilgumu un nepastāvot šo transportlīdzekļu lietotāju tiesbūmā. Līgta atbrīvojumu no šā nodokļa vai tā atmaksu. Tomēr no Tiesai iesniegtajiem lietu materiāliem neizriet, ka šos pašus transportlīdzekļus ir paredzēts pastāvīgi lietot galvenokārt Nīderlandes teritorijā vai arī tie faktiski jau šādi tiek izmantoti.

Līdz ar to iesniedzējtiesas pienākums ir noteikt aizņēmumu, par ko ir pamatlietas, ilgumu un patieso lietošanu nodoto transportlīdzekļa izmantošanas raksturu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu liet. van de Coevering, 25. punkts).

Tādējādi, ja pamatlietās aplūkotos transportlīdzekļus, kuri nav reģistrēti Nīderlandē, ir paredzēts

past?v?gi lietot galvenok?rt N?derlandes teritorij? vai ar? tie faktiski jau š?di tiek izmantoti, pret personu, kura ir N?derlandes rezidente un bez atl?dz?bas izmanto š?du transportl?dzekli, un personu, kura t?dos pašos apst?k?os izmanto šaj? dal?bvalst? re?istr?tu transportl?dzekli, faktiski nepast?v atš?ir?ga attieksme, jo šim p?d?jam min?tajam transportl?dzeklim, kuru ar? ir paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt N?derlandes teritorij?, t? pirm?s re?istr?cijas N?derland? br?d? jau ir bijis piem?rots transportl?dzek?a nodoklis.

51

Š?dos apst?k?os transportl?dzek?a nodok?a samaksas pien?kums, kas past?v, uzs?kot N?derland? nere?istr?tu transportl?dzek?u izmantošanu N?derlandes autoce?u t?kl?, b?tu pamatots t?pat k? nodoklis, kas ir maks?jams transportl?dzek?a re?istr?cijas N?derland? gad?jum?, uz kuru ir nor?d?ts š? sprieduma 46. punkt?, ar nosac?jumu, ka š? nodok?a apr??in? ir ?emta v?r? – k? tas š?ietami ar? izriet no 1992. gada likuma – transportl?dzek?a amortiz?cija š?s pirm?s izmantošanas uzs?kšanas br?d?.

52

Savuk?rt, k? izriet no š? sprieduma 47. punkta, ja pamatliet?s apl?kotos transportl?dzek?us nav paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt N?derlandes teritorij? vai ar? tie faktiski jau š?di netiek izmantoti, starp ab?m š? sprieduma 50. punkt? min?taj?m personu kategorij?m past?v?tu faktiska atš?ir?ga attieksme un attiec?g? aplikšana ar nodokli neb?tu pamatota. Š?dos apst?k?os ar attiec?go transportl?dzek?u saist?bu ar N?derlandes teritoriju neb?tu pietiekami, lai pamatotu t?da nodok?a piem?rošanu, kurš parasti ir maks?jams saist?b? ar transportl?dzek?a re?istr?ciju N?derland?.

53

Pat pie?emot, ka š?da atš?ir?ga attieksme attiec?g? gad?jum? var?tu tikt pamatota ar k?du no prim?rajiem visp?r?jo interešu apsv?rumiem, v?l ir nepieciešams, lai nodoklis atbilstu sam?r?guma principam (šaj? zi?? skat. iepriekš min?to r?kojumu liet? van de Coevering, 27. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

54

Cikt?l, pirmk?rt, no l?mumiem par prejudici?la jaut?juma uzdošanu neizriet, ka pamatliet?s b?tu ticis konstat?ts, ka attiec?gos transportl?dzek?us ir paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt N?derlandes teritorij? vai ar? tie faktiski jau š?di tiek izmantoti, un, otrk?rt, nedz iesniedz?jtiesa, nedz N?derlandes vald?ba nav nor?d?jušas uz k?diem citiem prim?rajiem visp?r?jo interešu apsv?rumiem, kas ?autu pamatot attiec?go ierobežojumu, ir j?konstat?, ka EKL 56. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka tas nepie?auj t?du dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, saska?? ar kuru š?s dal?bvalsts rezidenti, kuri ir aiz??mušies cit? dal?bvalst? re?istr?tu transportl?dzekli no š?s citas dal?bvalsts rezidenta, uzs?kot š? transportl?dzek?a izmantošanu valsts autoce?u t?kl?, piln? apm?r? ir j?samaks? nodoklis, kas parasti ir maks?jams, re?istr?jot transportl?dzekli pirmaj? dal?bvalst?, ne?emot v?r? š? transportl?dzek?a izmantošanas attiec?g?s valsts autoce?u t?kl? ilgumu un nepast?vot attiec?g?s personas ties?b?m sa?emt atbr?vojumu no š? nodok?a vai t? atmaksu, ja šo transportl?dzekli nav nedz paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt š?s pirm?s dal?bvalsts teritorij?, nedz ar? tas faktiski jau š?di tiek izmantots.

55

T? k? uz pamatliet?m ir attiecin?ms EKL 56. pants, nav nepieciešams izskat?t jaut?jumu par EKL 18. panta interpret?ciju.

56

?emot v?r? iepriekš min?to, uz uzdotajiem jaut?jumiem ir j?atbild, ka EKL 56. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka tas nepie?auj t?du dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, saska?? ar kuru š?s dal?bvalsts rezidenti, kuri ir aiz??mušies cit? dal?bvalst? re?istr?tu transportl?dzekli no š?s citas dal?bvalsts rezidenta, uzs?kot š? transportl?dzek?a izmantošanu valsts autoce?u t?kl?, piln? apm?r? ir j?samaks? nodoklis, kas parasti ir maks?jams, re?istr?jot transportl?dzekli pirmaj? dal?bvalst?, ne?emot v?r? š? transportl?dzek?a izmantošanas attiec?g?s valsts autoce?u t?kl? ilgumu un nepast?vot attiec?g?s personas ties?b?m sa?emt atbr?vojumu no š? nodok?a vai t? atmaksu, ja šo transportl?dzekli nav nedz paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt š?s pirm?s dal?bvalsts teritorij?, nedz ar? tas faktiski jau š?di tiek izmantots.

Par ties?šan?s izdevumiem

57

Attiec?b? uz lietas dal?bniekiem š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to lietas dal?bnieku izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (treš? pal?ta) nospriež:

EKL 56. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka tas nepie?auj t?du dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, saska?? ar kuru š?s dal?bvalsts rezidenti, kuri ir aiz??mušies cit? dal?bvalst? re?istr?tu transportl?dzekli no š?s citas dal?bvalsts rezidenta, uzs?kot š? transportl?dzek?a izmantošanu valsts autoce?u t?kl?, piln? apm?r? ir j?samaks? nodoklis, kas parasti ir maks?jams, re?istr?jot transportl?dzekli pirmaj? dal?bvalst?, ne?emot v?r? š? transportl?dzek?a izmantošanas attiec?g?s valsts autoce?u t?kl? ilgumu un nepast?vot attiec?g?s personas ties?b?m sa?emt atbr?vojumu no š? nodok?a vai t? atmaksu, ja šo transportl?dzekli nav nedz paredz?ts past?v?gi lietot galvenok?rt š?s pirm?s dal?bvalsts teritorij?, nedz ar? tas faktiski jau š?di tiek izmantots.

[Paraksti]

(*1) Tiesved?bas valoda – holandiešu.